

Warszawa, 16 października 2020 r.

**Stanowisko Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka
w sprawie przeprowadzenia czynności z udziałem adw. Romana Giertycha**

Helsińska Fundacja Praw Człowieka wyraża głębokie zaniepokojenie w związku ze sposobem przeprowadzenia czynności z udziałem adw. Romana Giertycha w dniach 15 i 16 października 2020 r. przez funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz Prokuraturę.

15 października 2020 r. Mecenas Giertych został zatrzymany przed budynkiem Sądu Okręgowego w Warszawie, a następnie – w kajdankach – przewieziony do jego domu. W trakcie trwającego tam przeszukania, zatrzymany stracił przytomność i został odwieziony do szpitala. Zgodnie z relacją adw. Barbary Giertych, stan zdrowia jej męża był „poważny, zagrażający zdrowiu i życiu”. Zgodnie z doniesieniami medialnymi w godzinach popołudniowych 16 października 2020 r. Prokurator przedstawił zarzuty Romanowi Giertychowi. Jak wskazują adwokaci reprezentujący Mecenasa Giertycha „stan zdrowia Romana Giertycha nie może być nazwany dobrym, przez cały dzień był nieprzytomny, odzyskiwał przytomność tylko na chwilę. Czynność postawienia zarzutów odbyła się wobec człowieka, który nie widział, co się odbywa“. Informacje na temat stanu zdrowia potwierdziła również zastępczyni Rzecznika Praw Obywatelskich.

Stwierdzamy, iż Centralne Biuro Antykorupcyjne nie wyciągnęło wniosków z wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Garlicki przeciwko Polsce . Trybunał zauważył w nim, że pozbawienie wolności – nawet pomimo zgodności z prawem w świetle prawa wewnętrznego – nie może być arbitralne.

Trybunał bardzo jasno sformułował także standard zatrzymywania adwokatów. Czynności podejmowane przez organy ścigania przeciwko osobom wykonującym zawody prawnicze powinny podlegać szczególnie ścisłej kontroli – stwierdzenie, że doszło do ich prześladowania uderzyłoby bowiem w samo serce konwencyjnego systemu ochrony praw człowieka . Czynności, których kontekst wskazywać mógłby na to, że działania władz kierowane były niewłaściwymi pobudkami, a ich faktycznym celem było uciszenie i ukaranie za określone działania w zakresie praw człowieka, a także uniemożliwienie kontynuowania tych działań, stanowić mogą również naruszenie prawa do ochrony życia prywatnego i rodzinnego .

W ocenie Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, działanie organów ścigania w sprawie adw. Romana Giertycha naruszyło konstytucyjną i konwencyjną zasadę proporcjonalności. Niewątpliwie wezwanie na przesłuchanie osoby publicznej – byłego wicepremiera i czynnego adwokata, nieuchylającego się w żaden sposób przed kontaktami z organami państwa, należałoby uznać za w pełni wystarczające.

Wyrażamy jednocześnie olbrzymią obawę o stan zdrowia zatrzymanego. Z całą stanowczością przypominamy, iż pozbawienie wolności przez funkcjonariuszy państwowych oznacza przejęcie przez nich pełnej odpowiedzialności za życie i integralność fizyczną danej osoby. Żądamy obszernego wyjaśnienia zaistniałej sytuacji, a w szczególności odniesienia się do informacji o postawieniu zarzutów Romanowi Giertychowi w chwili, gdy był on nieprzytomny.

W imieniu Zarządu
Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka
Danuta Przywara
Dr Piotr Kładoczny